

**ХРОНІКА
КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ ОДЕЩИНИ**

**інформаційний огляд за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами**

Випуск 12 (грудень 2023 р.)

**Загальні питання культури
Проблеми, нагородження, семінари**

07 грудня в Мистецькій школі № 1 імені Е. Г. Гілельса відбулося відкриття V Міжнародної науково-практичної конференції «Культура, освіта, творчість: світові технології, авторські ідеї, традиції і новаторство». На конференції виступили представники: Румунії, Молдови, Болгарії, Китаю, Аргентини та різних регіонів України. Відбулась пряма трансляція V Міжнародної науково-практичної конференції «Культура, освіта, творчість: світові технології, авторські ідеї, традиції і новаторство» (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235824/>).

08 грудня мер Одеси Геннадій Труханов провів чергову онлайн-зустріч із представниками Університету Генуї щодо відновлення Спасо-Преображенського кафедрального собору. Уряд Італійської Республіки підтвердив, що в грудні схвалено перший економічний транш, направлений на ремонтні роботи у соборі. Під час спілкування з ректором Університету Генуї паном Федеріко Дельфіно та директором факультету архітектури і дизайну Університету Генуї, головою Офісу реставрації та урбаністики при Одеському міському голові паном Ніколло Казиду Геннадій Труханов обговорив також питання реконструкції та відновлення інших об'єктів культурної спадщини у зоні ЮНЕСКО. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235855/>).

15 грудня Комітет ЮНЕСКО із захисту культурної спадщини у випадку збройного конфлікту постановив тимчасово внести ще 5 об'єктів культурної спадщини України під посилений захист. Раніше було взято 20 об'єктів до Міжнародного переліку культурних цінностей, які перебувають під посиленим захистом. Зараз до Списку взято ще п'ять пам'яток культурної спадщини, які розташовані в Одесі, Чернігові, у Львівській і Закарпатській областях (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235941/>).

27 грудня відбулось засідання комісії щодо встановлення щомісячної доплати до пенсій видатним творчим особистостям, які зареєстровані та проживають у м. Одеса. Комісією обрано п'ять творчих особистостей, які у 2024 році отримуватимуть щомісячну доплату до пенсій. Щомісячна надбавка Одеського міського голови видатним творчим особистостям міста Одеси була впроваджена у 2003 році. Це завжди була надбавка саме до пенсії визначним одеським митцям, артистам, режисерам-постановникам, письменникам, відомим одеським журналістам. Відповідно до розпорядження міського голови від 7 грудня 2023 року № 708 «Про встановлення щомісячної доплати до пенсій видатним творчим особистостям» у 2024 році щомісячну надбавку у розмірі 2 000 грн отримуватимуть п'ять видатних творчих особистостей. Адміністраціями одеських театрів на розгляд комісії було надано дев'ять кандидатур, які внесли вагомий внесок у розвиток вітчизняної культури та мистецтва, прославлення міста Одеси в Україні та за її межами. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/236130/>).

27 грудня для підтримки обдарованої учнівської та студентської молоді, її морального й матеріального заохочення з 2010 року призначено Президентську стипендію переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. Цього року серед переможців XIII конкурсу є учні закладів загальної середньої освіти Одеси. Указ президента України №835/2023 від 22 грудня 2023 року «Про призначення стипендій Президента України переможцям XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка». (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/236117/>).

Бібліотечна справа

01 грудня в бібліотеці-філії № 2 ім. К. Г. Паустовського стартував літературний конкурс мариністики «Морська душа», присвячений пам'яті одеського поета Івана Рябухіна. На конкурс приймалися твори, присвячені морю і морякам у номінаціях: «Поезія», «Проза», «Образотворче мистецтво», «Пісня» та «Інсценування». Нагородження переможців та концерт відбулись 1 березня 2024 року в день народження поета. Поет Іван Степанович Рябухін був головою Спілки письменників-мариністів Одеської обласної організації імені І. П. Гайдаєнка, лауреатом муніципальної премії ім. К. Г. Паустовського, громадським діячем. Іван Степанович проводив велику роботу з патріотичного виховання молоді, об'єднав письменників-мариністів Одеси й видав 12 книг поезії та прози. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235773/>).

07 грудня були підбиті підсумки благодійної акції «Українська книга бібліотекам Херсонщини», яка ще раз унаочнила єдність двох наших регіонів та єдність України. У дар мужнім херсонцям було передано 1558 екземплярів книг на суму 256368 грн. Зустріч та передача книг відбулась у Музеї книги Одеської обласної наукової універсальної бібліотеки імені М. Грушевського за участі заступника голови Одеської обласної державної адміністрації Дмитра Радулова. До збору книг під егідою департаменту культури, національностей, релігій та

охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації долучилось понад 30 громадських організацій, зокрема й національно-культурні товариства, представники творчих спілок, депутати, науковці, дипломати, цілі сім'ї, окремі люди. Учасники акції отримали подяки та змогли насолодитись концертом, організованим силами одеситів та херсонців. Прийняли дар члени делегації з Херсона, очолюваної начальником управління культури Херсонської міської ради Світланою Думинською, до якої ввійшли бібліотекарі та директори музичних шкіл міста. (Докладно: <https://vo.od.ua/rubrics/kultura/49615.php>).

07 грудня в Одеській національній науковій бібліотеці відбулося урочисте відкриття виставки «Матеріальна культура німецької громади XIX–XX ст. на Півдні України», присвяченої 220-річчю німецької лютеранської громади святого Павла в Одесі. Основу виставки складають історичні пам'ятки матеріальної культури, що відображають життя німецької громади південного регіону у XIX–XX ст., із колекції одеського колекціонера-краєзнавця та члена Національної спілки журналістів України Сергія Новицького. Екскурсію експозицією виставки провів відомий журналіст, член Національної спілки журналістів України, краєзнавець, автор багатьох праць з історії південної України Олексій Сурілов. З музичним вітанням виступили педагоги та вихованці Мистецької школи № 1 імені Е. Г. Гігельса. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235853/>).

07 грудня в Подільській міській бібліотеці-філії пройшла народознавча година для відвідувачів 1-Б кл. ліцею №2 «Українська хустка-містичний оберіг». Бібліотекар нагадала про Національний тиждень читання та познайомила дітей з відеоказкою «Чарівна хустка», розповіла про свято – Всесвітній день української хустки, який відзначається 7 грудня. Захоплення у хлопчиків і дівчаток викликало розмаїття кольорів, візерунків української хустки та способи її зав'язування. З задоволенням діти слухали вірші про незмінну супутницю у житті прекрасної половини людства, оспівану у піснях українську хустку. «Хай завжди береже українська хустка тепло ваших душ і живе вічно, як наша невмируща мати-Україна», – побажала бібліотекар юним користувачам. (Докладно: <https://goo.su/Sp8pa4z>).

16 грудня, напередодні різдвяних та новорічних свят традиційно в Центральній міській бібліотеці ім. Івана Рядченка відбулась головна культурна подія – відзначення та нагородження «Кращих читачів року». Проаналізувавши формуляри читачів визначено переможців, де головними критеріями є відвідування бібліотеки та кількість прочитаних книг за рік. В цей день в книгозбірні панує по особливому тепла атмосфера, адже на гостей чекає справжнє свято. Це були творчі привітання від талановитої молоді міста, пам'ятні подарунки та почесні відзнаки: Золотий, срібний та бронзовий формуляри. Про віру у світле майбутнє проникливо прочитали вірш Євгенія Лещенко та юна Варвара Топалова, яка є читачкою міської дитячої бібліотеки. Впродовж всієї зустрічі свою чудову майстерність дарували учні та неймовірні викладачі [Школа мистецтв ім. Л. М. Нагасва м. Чорноморська Одеського району Одеської обл.](#) (Докладно: https://www.facebook.com/bibliotekaryadchenko/?locale=ru_RU).

16 грудня Центральна міська бібліотека ім. І. Рядченка запропонувала чудову можливість для містян та гостей міста – пройти безплатний тренінг з комп'ютерної грамотності, який дозволить опанувати базові функції та можливості ПК та Інтернету, а також офісних програм. Уважні та досвідчені фахівці просто та доступно пояснюють, як працювати з ПК, створювати файли та папки, зберігати їх та редагувати у текстових програмах, як користуватися електронною поштою та соціальними мережами, знаходити інформацію в Інтернеті. (Докладно:

https://www.facebook.com/bibliotekaryadchenko/?locale=ru_RU).

17 грудня в Одеській обласній універсальній бібліотеці Грушевського провели івент, присвячений темі політичних режимів. Обговорювали поняття політичних режимів та їх види, гібридні режими, сучасні загрози і виклики для демократії, рівне виборче право та багато іншого. Відвідувачі дякували спікеру політологу Михайлу Шабанову за плідну конструктивну розмову. Було захопливо слухати! Той випадок, коли ентузіазм лектора заражає аудиторію. Працівники бібліотеки вдячні всім учасникам, що знайшли час і натхнення для того, щоб відвідати зустріч, долучитися до дискусії, поставити цікаві питання і дізнатися щось нове. (Докладно: <https://www.facebook.com/odessa.ounb/>).

19 грудня науково-методичний відділ Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Грушевського спільно з благодійним фондом «Карітас Одеса УГКЦ», за підтримки католицької організації допомоги Східній Європі «Renovabis», провів фасилітовану зустріч «Зміцнення соціальної згуртованості в громадах, які постраждали від війни» в режимі онлайн для бібліотек області. Модератори зустрічі – представник благодійного фонду «Карітас Одеса УГКЦ» Микола Коваль та психолог Наталя Фількіна. (Докладно: <https://www.facebook.com/odessa.ounb/>).

28 грудня в затишному приміщенні Подільської міської бібліотеки-філії зібрались члени розмовного клубу «Пригости мене розмовою-українською мовою». Грудень... Останній місяць року. Місяць, коли підбивають певні підсумки. Бібліотекарі зазначили, що 2023 рік був для всіх нас нелегким: сирени тривоги, хвилювання за рідних, близьких та дорогих людей. Протягом поточного року відбулось 18 засідань розмовного клубу. Були взяті до уваги слушні пропозиції клубників щодо наступних засідань клубу у 2024 році, вирішені деякі організаційні питання. Після офіційної частини перейшли до основної теми засідання «Новий рік – наших мрій і надій оберіг». Присутні жваво обговорювали свята та обряди нашого народу, ділились спогадами з дитинства, а бібліотекарі пригощали їх інформаційним коктейлем «Як святкують Новий рік у різних країнах світу: цікаві звичаї та традиції». (Докладно: <https://goo.su/0hUNWZe/>).

Візуальні мистецтва

04 грудня в галереї ARTODESSA Літнього театру одеського Міського саду відбулося відкриття виставки живопису «Одеса морська». На виставці представлені роботи художників із різних міст України: Одеси, Києва, Львова, Харкова, Миколаєва, Чернівців, Луцька. Проект готувався більш ніж два роки. 29

учасників представили 49 картин. Фундатором цієї творчої події стала Громадська організація «Спілка митців «Берег Овідія» (голова – Володимир Левчук, художній керівник – заслужений художник України Михайло Пархоменко). На відкритті виставки було презентовано альбом-книгу видавничої серії «Архівна Одісея», присвячений темі мореплавання у Північному Причорномор'ї. Статті, архівні матеріали та фотографії різних років розкривають актуальну тему становлення Одеси як морської столиці. Учасникам виставки були вручені грамоти та книга-альбом «Морська Одеса», в якій представлені роботи художників, статті та архівні матеріали про історію мореплавання у Північно-Західному Причорномор'ї. Це вже четверта книга у серії «Архівна Одеса». (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235755/>).

07 грудня виставку Дар'ї Наквакіної «Будинок Сонця та Місяця» відкрили у майстерні-галереї Oreshek (Буніна, 12). Своє переживання воєнного часу художниця виражає в абстрактному живописі акрилом, кожен мазок має значення, кожен колірний акцент розставлений дуже доречно. — Те, що ви бачите зараз на стінах, це мої емоції, мої почуття, за якими я ходила у холодне Чорне море, у високі гори, – каже Дарія. – Чи прямую до моря, чи підіймаюся стежками вгору – я йду вперед, але завжди повертаюся назад, до себе, до свого будинку. Його немає на географічній карті світу. Він усюди і ніде! У нього неможливо запросити друзів, бо є такі місця, де тільки я, віч-на-віч, у космічних пустелях самотності, де мій дух дослідника істини шукає найвищу присутність божественного у звичайних проявах життя. (Докладно: <https://vo.od.ua/rubrics/kultura/49617.php>).

14 грудня у міжнародному культурному центрі UNION відбулося відкриття виставки «Україна – Великобританія: шляхи співтворчості». Експозиція представила роботи українських митців центральної України та Півдня, їхніх колег з Великобританії. Тут представлена графіка класиків англійської школи Синглетона та Джиллбенка, сучасного британського живописця Алана Ланкастера. Ідея проєкту виникла під впливом подій сьогодення. Кураторка проєкту Керол Оуен має диплом бакалавра живопису. Колишня художниця-портретистка, серед моделей якої члени королівської сім'ї Великобританії, Керол тепер малює переважно пейзажі. Вона працює у техніці олійного живопису як на пленері, так і в студії, та кожні два роки проводить персональні виставки в центрі Лондона. Керол стала переможницею конкурсу PAINT LIVE 2019, який проводить Королівський інститут мистецтв у Лондоні. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235924/>).

15 грудня у Домі Блещунова відкрилась виставка «Товариство загублених рукавичок», створена за мотивами книги одеської письменниці Оксани Маслової. Вона авторка трьох книг і лауреатка національних та міжнародних драматичних конкурсів. Книги та п'єси Оксани перекладені п'ятьма мовами: англійською, німецькою, фінською, чеською та шведською. У книзі «Товариство загублених рукавичок» йдеться про те, як не розгубитися, коли опинився в чужій країні чи місті, як віднайти надію. «Ця книга про загублених, які знаходять своїх. Вона потрібна саме зараз, у цьому я щиро переконана», –

пише Оксана Маслова. За сюжетом книги Маленька Синя Рукавичка задивилась на вітрину книжкового магазину та загубилась. У пошуках Своєї Дівчинки вона зустрічає дивних і цілком знайомих міських мешканців, які зовсім не такі, якими виглядають на перший погляд. Рукавичка стикається з розчаруваннями, життєвими втратами та дізнається, як пережити важкі часи та віднайти себе та своїх. А коли здається, що вже нічого не можна змінити, трапляється диво. Одеська художниця, мультиплікатор та ілюстраторка Ірина Потапенко створила в книзі казкову атмосферу новорічної Праги, і саме цю атмосферу побачать відвідувачі на виставці. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235923/>).

27 грудня в галереї АртОдесса відкрилась виставка Юрія Давидовича Зільберберга – одеського скульптора, графіка, викладача художнього коледжу ім. Грекова. За роки своєї творчої діяльності створив величезну кількість скульптурних робіт із гіпсу, шамоту, глини, дерева, каменю, металу. Широко відома також графіка та рельєфи майстра, стилістично та тематично співзвучні скульптурним творам. Мотиви, улюблені Зільбербергом – люди, тварини, птахи, плоди, декоративні композиції. У графіці часто зустрічаються міські сюжети, оскільки автор любить Одесу і щоразу представляє її в унікальному стилізованому вигляді. Сам Юрій Зільберберг розмірковує так: «Що таке скульптура? Вона має багато функцій, вона різна для різних людей. Це і наука про форму, це і вікно у світ. Часто її роблять, щоб люди чогось не забували. Це – як лист з одного тисячоліття до іншого...» (Докладно: <https://culturemeter.od.ua/uk/v-halereyi-miskoho-sadu-tryvaye-vystavka-odeskoho-skulptora-yuriya-zilberberha-204267/>).

28 грудня у Балтському педагогічному фаховому коледжі відбулася виставка світлин «Хустка-берегиня». Фотопроект об'єднав викладачів, студентів і випускників цього навчального закладу та військовослужбовців. Основний його атрибут – хустка, яка підкреслює жіночу вроду і є символом української родини. Має значення й те, що всі світлини зроблені на чорному тлі. «Ми спеціально їх відтворили саме на чорному фоні, щоб показати наш бурхливий і непростий час, у який живемо», – пояснила Віра Буяновська. Однак, попри це темне тло, дивлячись на фото, ви відчуваєте світло надії і дух незламності, глибоке захоплення та почуття поваги до жінок, які з такою гідністю носять свої хустки. Відчуваєте їхнє людське тепло, їхню силу духу, їхню любов до Батьківщини. (Докладно: <https://chonomorka.com/archive/22478/a-170657.html>).

Кіномистецтво

20 грудня стало відомо, що XV ОМКФ відбудеться з 12 по 20 липня 2024 року в Києві та розпочинає приймання фільмів на участь у конкурсних програмах. Про це повідомила пресслужба Одеського міжнародного кінофестивалю. Цьогоріч фестиваль проводили в Чернівцях. В Одесі пройшли лише покази спеціальних програм. Переможець Міжнародного європейського конкурсу визначається в номінації «Найкращий європейський повнометражний фільм». Фільми, подані для участі в конкурсних програмах, також можуть бути відібрані для участі в позаконкурсних програмах кінофестивалю. Приймання заявок до

Національної та Міжнародної конкурсних програм відкрито з 19 грудня 2023 року до 1 травня 2024 року. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235998/>).

Культурні проєкти. Свята

03 грудня в Україні відзначають Міжнародний день людей з інвалідністю. Так, 2 грудня в рамках Всеукраїнського фестивалю творчості людей з інвалідністю «Рандеву у мами» відбувся урочистий концерт «Незламні люди». Організатор заходу - Одеська міська благодійна організація допомоги дітям з синдромом Дауна «Сонячні діти». У концерті взяли участь артисти Одеської обласної філармонії імені Д. Ойстраха та вокалісти Одеського муніципального театру духової музики імені О. Саліка. Перед глядачами виступили дитячий хор при храмі Святих жінок-мироносиць та художній колектив вокального ансамблю «Камертон», зразковий художній колектив ансамблю танцю NEPOSEDY Одеського центру дитячої та юнацької творчості «Дивосвіт». Далі учасникам свята представили різновиди святкових вечорниць, традицій та звичаїв українського народу. Наприкінці заходу усі охочі долучилися до виготовлення власноруч новорічного віночка та створення «Дерева бажань». (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235763/>).

04 грудня на вулиці Дерибасівській розпочалися роботи з монтажу головної Новорічної ялинки Одеси. Висота головної ялинки – 20 метрів, ширина – 9. Верхівку ялинки традиційно увінчала різдвяна зірка. Наразі ялинку вже встановлено, монтажникам лишилося тільки завершити її прикрашати. Цьогоріч головна Новорічна ялинка Одеси була прикрашена елементами традиційного українського орнаменту та синьо-жовтою стрічкою. Всі роботи зі встановлення головної Новорічної ялинки виконувались коштом підприємців Одеси. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235758/>).

06 грудня у День Святого Миколая на Дерибасівській засяяла вогнями головна новорічна ялинка Одеси. Цього року ялинка прикрашена стилізованими елементами традиційного українського орнаменту та синьо-жовтою стрічкою. «Завдяки нашим Збройним Силам ми сьогодні можемо стояти біля цієї ялинки. Це – ялинка єднання, ялинка незламності. Безумовно, єдине, чого ми хочемо побажати, це миру та нашої Перемоги, про що мріють всі українці», – сказав мер Одеси Геннадій Труханов. На відкритті ялинки виступив Муніципальний театр ім. О. Саліка, а по завершенні свята – юні барабанщиці творчого колективу «Студія 117». (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235808/>).

06 грудня за календарем збіглися дві важливі дати – День Збройних Сил України та День Святого Миколая. З нагоди свят минулими вихідними у фое стадіону «Чорноморець» відбулося грандіозне театралізоване дійство. Для дітей і дорослих були організовані різноманітні вікторини, виступи артистів та аніматорів. Святий Миколай зі своїми помічниками проводив веселі ігри, конкурси та розваги. Наприкінці кожну дитину чекали солодкі подарунки. Також у виконанні оркестру Municipal Concert band і вокалістів Одеського муніципального театру духової музики ім. О. Саліка лунали святкові композиції. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235862/>).

07 грудня у Палаці дитячої та юнацької творчості «Біла акація» відкрився резиденція Святого Миколая де пройшов святковий захід для дітей загиблих Героїв – захисників і захисниць України «На гостини до Миколая». Усі діти могли написати листа Святому Миколаю на паперових літачках і відправити мрії у політ. Крім того, кожна дитина отримала солодкий подарунок. «Нехай усі ваші побажання здійсняться. Адже дитячі мрії завжди найщиріші. А нам усім – скорішої Перемоги та миру. Слава ЗСУ! Слава Україні!» – привітав всіх зі святом мер Одеси Геннадій Труханов. Залишити свої листи з побажаннями в резиденції Святого Миколая діти мали змогу протягом всього грудня. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235807/>).

11 грудня в Одесі підбили підсумки міського дитячо-юнацького фестивалю-конкурсу української пісні «На крилах пісень – від давнини до сучасності». У фестивалі-конкурсі взяли участь 155 конкурсантів - учні та вихованці закладів загальної середньої та позашкільної освіти міста. Конкурс проводився у трьох номінаціях: «Народний спів», «Естрадний спів» та «Академічний спів. Члени журі, фахівці у сфері вокального мистецтва та позашкільної освіти відзначили високий рівень підготовки конкурсантів, а також багате розмаїття репертуару, з яким працюють педагоги. Конкурс проводився з метою залучення учнівської молоді до збереження народної культурної спадщини України, задоволення освітньо-культурних інтересів молоді, її потреб у професійному самовизначенні та творчій самореалізації, а також пошуку й підтримки талановитих співаків серед вихованців закладів освіти м. Одеси. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235875/>).

23-24 грудня в Одесі відбувся IV міжнародний фестиваль «Вогонь Різдва». Засновники фестивалю – Департамент культури, міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Одеської міської ради в партнерстві з ГО «Українська хорова асоціація» та Мистецькою школою № 15 ім. Т. І. Боевої м. Одеси. Цьогоріч 24 учасники виступили у змішаному форматі: 13 колективів наживо співали в Одеському літературному музеї, а інші – шляхом демонстрації відеозаписів на YouTube-каналі фестивалю. У концерті взяли участь хорів дитячі колективи з Молдови та Одеси. Різнобарв'я колядок і щедривок, духовної та світської музики різдвяної тематики, а також твори патріотичного характеру дарували передсвятковий настрій і позитивні емоції. Кожен учасник отримав диплом лауреата, а керівники – подяки та подарунки від організаторів фестивалю. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/236076/>).

25 грудня на ковзанці Київського району відбувся вже традиційний зимовий захід для дітей військовослужбовців і дітей, які перебувають під опікою та піклуванням. Святкову казку подарував малечі Святий Миколай разом зі своїми помічниками – вихованцями міських закладів позашкільної освіти. «Подібні заходи дуже потрібні для дітей заради того, щоб вони на декілька годин забували про те, що в країні йде війна. Дякуємо нашим Збройним Силам! Вони захищають країну, а ми турбуємось про їхніх дітей», – сказав заступник Одеського міського голови Павло Вугельман. У цей день усі охочі могли безплатно покататися на ковзанці. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/236084/>).

28 грудня напередодні Різдва в Одесі провели міжнародний хоровий фестиваль «Вогонь Різдва». І це символічно: наше місто славне своїми хоровими традиціями. Цього рік у ньому взяли участь 24 колективи з різних куточків України і Молдови. Частина з них (із Кам'янки, Харкова, Житомира, Рівного та інших міст) представила свої доробки на YouTube-каналі фестивалю, а 13 – наживо співали в Одеському літературному музеї. Співи напередодні Різдва подарували радість, віру та надію багатьом слухачам, що наповнили зал Літературного музею, адже різдвяні мелодії мають цілющу силу. Кожен учасник отримав диплом лауреата, а керівники – подяки та подарунки від організаторів. (Докладно: <https://chornomorka.com/archive/22478/a-170655.html>).

Музеї. Пам'ятники. Охорона культурної спадщини

01 грудня у Золотому залі Одеського літературного музею відбулася презентація альбому та відкриття виставки «Співуча Україна. Українські пісні та ноти XIX–XX століть» з колекції Анатолія Дроздовського. На виставці представлені ілюстровані нотні видання XIX–XX століть, що були видані типографським або літографованим способами й продавалися в музичних та нотних магазинах у великих містах: Одесі, Києві, Харкові, Львові. В альбомі 138 сторінок, на яких розмістилися ноти різноманітних зразків української музики з раритетних видань – передусім, народних пісень. Широко представлено пісні на слова Т. Г.Шевченка. Велику увагу приділено видавцям нот, що працювали в різних містах, особливо – в Одесі. Увагу привертають обкладинки колекційних нотних видань, виконані відомими і невідомими художниками. Особливий розділ в альбомі займають нотні видання, розміщені на відкритих листах – листівках, у тому числі й майстерно ілюстровані відомим українським художником Амвросієм Ждахою. (Докладно: <https://culturemeter.od.ua/uk/odeskyy-kolektsioner-vypustyv-albom-spivucha-ukrayina-ukrayinski-pisni-ta-noty-khix%e2%80%92stolit-202756/>).

17 грудня одесити та гості міста знову відвідали тимчасові експозиції сучасних митців України в Одеському національному художньому музеї. Нагадаємо, що 5 листопада російська ракета «Онікс» вдарила у 10 метрах від музею, пошкодивши фасад, ворота, вікна, двері, стелю, дах. Завдяки допомозі міжнародних організацій, які одразу відгукнулися після вибуху, вдалося у стислі терміни ліквідувати частину наслідків. Тепер вхід до музею через інші ворота. Також змінився вхід у будівлю, а всі вікна забили фанерою. Місія музею під час війни – розвивати сучасну українську культуру та місце, де всі очі можуть проводити своє дозвілля. (Докладно: <https://culturemeter.od.ua/uk/odeskyy-khudozhnii-muzey-znovu-vidkryvsya-dlya-vidviduvannya-cherez-5-tyzhniv-pislya-raketnoyi-ataky-rosiyi-203684/>).

Національні культури

25 листопада в приміщенні Всеукраїнського центру болгарської культури відбулося урочисте відкриття художньої виставки «Виставка непереможних – Артнаступ» в рамках експозиції «Життя – осінні мотиви». Це авторський проєкт Почесного працівника культури України, організатора, куратора та учасника

виставки Олени Алексєенко. Інформаційним партнером проєкту вже вдруге став Одеський зоопарк. Крім того, на виставці експонувалися й творчі роботи його співробітників. Так, завідувачка сектору годівлі Олена Беспалова представила роботи в техніці сухої пастелі та акварелі, а директор зоопарку Ігор Беляков вже вдруге – графічні роботи. Протягом заходу лунали музичні композиції у виконанні колективу Classic Ladies (Мистецька школа № 5), соліста групи «Авжеж» та дуєту Великодолинської музичної школи. Також до заходу долучилися давні друзі зоопарку – співробітники Одеського театру юного глядача ім. Ю. Олеші. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235649/>).

Просвітицтво

12 листопада дві одеситки – письменниця Оксана Маслоva та художниця Ірина Потапенко створили чарівну різдвяну казку «Товариство загублених рукавичок». Історія вийшла великою книжкою з ілюстраціями у видавництві «Ранок». «Товариство загублених рукавичок» – це казкова історія, яка відбувається напередодні Різдва в одному з найкрасивіших міст світі – Празі з Маленькою Синьою Рукавичкою. Маленька Синя Рукавичка разом зі своєю Дівчинкою та її мамою на кілька днів приїжджає до Праги, де поринає у святкові веселоці та... губиться. Як же Маленькій Синій Рукавичці знов відшукати свою родину, хто їй прийде на допомогу та що це за таємниче «Товариство загублених рукавичок» – про це розповідає книга. «Ця книга про загублених, які знаходять своїх. Ця книга потрібна саме зараз, в цьому я щиро переконана», – підкреслює авторка Оксана Маслоva. Оксана Маслоva – письменниця та драматургиня з України. Її тексти перекладені 5-ма мовами світу, презентовані в 6 країнах світу, включаючи Німеччину, Фінляндію та США. Оксана – авторка трьох книг, за її текстами поставлено 4 вистави в Україні. Ілюстрації до книги створювала українська художниця Ірина Потапенко, частину – з укріття, де вона перебувала під час повітряних атак. (Докладно: <https://culturemeter.od.ua/uk/tovarisstvo-zagublenih-rukavicek-201230/>).

14 грудня у Міжнародному культурному центрі Union відбулася презентація книжки «Записки добровольця» Олександра Закерничного, який пішов захищати Україну у перші дні великої війни і загинув на Харківщині 4 серпня 2023 року. Основним лейтмотивом вечора стали спогади про самого автора – творчу людину, яка, за словами друзів, створила стандарт яскравого, насиченого, різноманітного життя і несла світло у життя інших. Інженер-технолог за освітою (закінчив знаменитий одеський «Холодильник»), Олександр ніколи не обмежувався цим фахом. Створював пісні та співав під гітару, грав у КВК, кував ножі у кузні, яку облаштував з друзями, писав свої есе-спостереження, а ще – підкорював гірські вершини та лижні траси, ходив під парусом, пірнав з аквалангом, стрибав з парашутом, займався козацьким бойовим мистецтвом «Спас», і це потім йому, мирній цивільній людині, допомогло стати вправним воїном. (Докладно: <https://vo.od.ua/rubrics/kultura/49643.php>).

Театрально-концертне життя

02 грудня в одеському театрі Музкомедія показали оперету на 2 дії «Принцеса цирку» за сценічною редакцією Георгія Ковтуна. Трапляється, що доля людей складається всупереч їхнім бажанням. Коли це відбувається, людина стає перед вибором — боротьба чи втеча. Яскравий приклад подібної ситуації є основою сюжету оперети Імре Кальмана «Принцеса цирку». Коли у композитора виникла ідея, він сказав: «Я вже писав оперети, дія яких відбувалася в театрі, перед театром, за лашгунками театру, тепер хочу обрати місцем дії цирк». 26 березня 1926 року у Відні на сцені Театру «Ан дер Він» було з тріумфом зіграно нову оперету «Принцеса цирку». Оперета «Принцеса цирку» поєднує в собі чарівні мелодії, хитросплетіння інтриг, вир почуттів і неповторне відчуття свята, яке приносить цирк. Тож, зустрічаємось у театрі, щоб відповісти на головне питання: чи може почесна жінка вийти заміж за «короля арени»? Так, але тоді вона сама отримує титул «принцеси цирку». Втім, яке значення має титул, якщо двоє долею призначені один одному?! (Докладно: <https://culturemeter.od.ua/uk/v-muzkomeyiy-na-vykhidnykh-pokazhut-operetu-pryntsesa-tsyрку-201093/>).

02 грудня Одеський оперний театр запросив глядачів на виставу «Аїда», яка довгі роки залишається візитівкою репертуару Одеської опери. У цю виставу неможливо не закохатися: геніальна музика великого Верді, заснований на реальних подіях сюжет, монументальні декорації, автентичні костюми. У центрі подій – закохані Аїда та Радамес, які опиняються по різні політичні сторони, закуті у любовний трикутник. Що оберуть закохані та чи будуть разом? Запрошуємо стати свідками величної історії кохання! У провідній партії Радамеса запрошений артист – соліст Національної опери України ім. Т. Шевченка, заслужений артист України Олег Злакоман. (Докладно: <https://culturemeter.od.ua/uk/odes%ca%b9kyy-opernyy-teatr-zaprosuhye-na-vystavu-ayida-202697/>).

06 грудня в Одеському театрі юного глядача ім. Ю.Олеші показали виставу «Реггеді Енн» (Ганчір'яна лялька). У постановці Олени Юзвак можна побачити багато різноманітних художніх, психологічних й історико-культурних пластів. Серед них є один, на перший погляд, майже не помітний. Прихованими стежками веде він глядача до таємничих джерел театрального мистецтва. До славної Давньої Греції, де колись містерії на честь бога Діоніса згодом перетворилися на театр. Тема Реггеді при більш уважному розгляді в окремих аспектах виявляється доволі співзвучною із Діонісом Старшим чи Діонісом Загреєм, чиє міфологічне буття відбувалося в епоху титанів та завершилося їх протистоянням із Зевсом, нищівною поразкою й поваленням у Тартар, чи перетворенням титанів на попіл. Реггеді та Марсела звісно не уособлюють фігуру Загрея, однак вони мають багато спільного між собою. (Докладно: <https://culturemeter.od.ua/uk/seritse-rehhedi-enn-i-seritse-dionisa-zahreya-prykhovani-sensy-vystavy-teatru-oleshi-202986/>).

07 грудня балетна трупа Одеського національного академічного театру опери та балету відсвяткувала 100 років з дня заснування. Відзначити таку поважну дату в умовах війни вирішили скромно, показом класичного, але

улюбленого глядачами балету – «Жизель». Зараз в балетній трупі театру майже сімдесят артистів балету. Серед них є як одесити, так і вимушені переселенці з інших міст. Є й ті, хто служить в лавах ЗСУ. Зараз в репертуарі театру понад двадцять балетних вистав та концертів. Минулого сезону глядачі побачили дві нові сімейні вистави: Білосніжка та Дюймовонька. Також в театрі хочуть відтворити й балет «Коппелія» з якого почалася історія професійної трупи. Цікаві експонати пов'язані з балетом знаходяться в музеї театру – це пачки відомих персонажів, пуанти, історичні світлини та афіші вистав. (Докладно: <https://odessa-life.od.ua/uk/article-uk/sto-rokiv-na-sceni-baletna-trupa-odeskogo-opernogo-teatru-vidznachaie-juvilej>).

08 грудня в Одеському оперному театрі запросили на показ приголомшливої вистави «Катерина» за поемою Тараса Шевченка про віру, надію, любов. Апофеоз жіночого кохання й страждань, підступності та зради; одвічне шукання щасливої долі... Історія «Катерини», здавалося б, доволі мелодраматична, побутова за тематикою оповідь, але трагічна доля героїні спрямовується у Шевченка на зовсім іншу історичну перспективу, а в сучасному трактуванні Одеської опери – це справжній протест, що лунає як данина пам'яті про страшну ціну, яку платимо за свою державність і незалежність. Це – про нашу українську віру, надію, любов... (Докладно: <https://culturemeter.od.ua/uk/v-opernomu-teatri-pokazhut-masshtabnu-operu-kateryna-za-poemoyu-tarasa-shevchenka-202969/>).

З 14 грудня в Одеській національній музичній академії імені Антоніни Нежданової майже щодня відбуваються вечори, на яких виступають студенти та викладачі цього знаменитого освітнього закладу. Дуже важливо, що будь-хто з охочих послухати класичну музику може відвідати такий захід – вхід вільний. Тут, у храмі Її Величності Музики, щедро діляться тим, що здатне вилікувати Душу. Творчий вечір Марини Кирилишеної, магістрантки кафедри спеціального фортепіано ОНМА, зібрав у залі чимало глядачів. У програмі звучали вічні, але такі сучасні твори Й. Гайдна, Й. Пахельбеля, Й.С. Баха, К. Дебюссі, К. Сен-Санса, Ф. Шуберта. Втілити творчий задум Марині допомагали флейтист Олексій Кузьменко, кларнетисти Олексій Тимків і Денис Іваницький, вокалістка Марія Бевзюк, скрипалька Марія Волох та віолончеліст Михайло Бесчастнов. А ще у виконанні магістрантки лунали її власні вірші – мудрі, філософські, мотиваційні. Увесь концерт відбувався у супроводі відео, що доповнювало надзвичайно спокійну й позитивну картину всього дійства. За виступом Марини спостерігали уважні очі викладачів, творчих керівників концерту — заслуженого діяча мистецтв України, професорки, завідувачки кафедри спеціального фортепіано Тетяни Шевченко, професорки Ірини Могилевської і доцентки Людмили Зими. (Докладно: <https://chornomorka.com/archive/22476/a-170639.html>).

14 грудня Український театр запросив на прем'єру «1900-й». Легенда про піаніста». Історія на 88 клавіш, яку треба почути. «1900-й» – це легенда про геніального піаніста Новеченто, який так ніколи і не залишав лайнер, на якому народився. Але слава про талант якого ширилися континентами й викликала задрощі у найпопулярніших музикантів світу. Глядачі дізнались про піаніста

Новеченто, який так ніколи і не залишив лайнер, на якому народився. Але слава про талант якого ширилися континентами й викликала заздрість у найпопулярніших музикантів світу. Неочікувана, разюча і драйвова постановка головного режисера театру Олександра Самусенка. Виконавець ролі Новеченто (1900-го) – Вадим Бессараб, якого одесити знають як віртуозного піаніста, наживо виконував адаптовані ним упізнавані музичні твори на роялі в безпосередній близькості до глядача. (Докладно: <https://culturemeter.od.ua/uk/v-ukrayinskomu-teatri-zaproshuyut-na-premyeru-1900-y-lehenda-pro-pianista-203516/>).

15 грудня одна з найпопулярніших опер Гаetano Доніцетті «Любовний напій», повернулася на сцену Одеської опери. Це оновлена версія вистави, яка вперше побачила світ у 2016 році. Поновлене прочитання, що його пропонує режисерка Оксана Тараненко, доповнено «родзинками», які неодмінно помітить наш глядач. Ознакою нової версії також є її помітне «омолодження»: для багатьох солістів опери та артистів оркестру і хору вона стане дебютною. Оксана Тараненко пропрацювала з ними мізансцени, внесла нові деталі в ігрові експозиції. Прем'єрний показ пройде під орудою диригента Володимира Врублевського. Жителі південного курортного містечка насолоджуються приємним літнім днем. Серед них – Неморіно, який мріє відремонтувати фонтан, що давно не працює. Він закоханий в місцеву красуню Адіну. Дівчина захоплена життям кінозірок, селебрітіз і мріє про блискуче майбутнє зірки екрана. Прочитавши в інтернеті легенду про чудесний еліксир кохання королеви Ізольди, Адіна, фліртуючи з Неморіно, натякає, що якщо він знайде еліксир – вона зверне на нього свою увагу. (Докладно: <https://culturemeter.od.ua/uk/odeska-opera-zaproshuye-na-lyubovnyy-napiy-201663/>).

16 грудня Kyiv Modern Ballet запросив всіх Одеситів та гостей міста провести Різдвяні свята разом. У приміщенні театру Музкомедії відбулась сучасна постановка від маестро Раду Поклітару. Неповторні декорації, костюми та 3D-ефекти. «Довгий різдвяний обід» – це балет-роздум про швидкоплинність життя, про те, якими суєтними, марними справами ми наповнюємо дорогоцінні хвилини, години, роки нашого існування на землі. Головна сюжетна лінія п'єси оповідає про дев'яносто років із життя родини Байярдів, що пролітають у вигляді різдвяних обідів. Хореографія балету, сподіваємося, зможе, без догматичних повчань, достукатися до серця кожного глядача. І, можливо, змусить замислитися: чим ми відрізняємося від героїв на сцені? «Жінки у ре мінорі» – балет на одну дію. На постановку балету і написання лібрето Раду Поклітару надихнула музика Баха. Трагічна історія про жіночу дружбу стала лише приводом для розгортання надзвичайно складних багатофігурних композицій та пронизливих дуетних фрагментів. (Докладно: <https://culturemeter.od.ua/uk/kyiv-modern-ballet-pokazhe-v-odesi-postanovky-radu-poklitaru-dovhyy-rizdvanyy-obid-ta-zhinky-u-re-minori-203446/>).

17 грудня Одеський театр музичної комедії показав мюзикл «Скрипаль на даху» на 2 дії. Цей один з найбільш відомих бродвейських мюзиклів, який поставили в Музкомедії вже вдруге. Дія розгортається у 1904 році, в єврейському селі Анатівка на території центральної України. Головний герой Тев'є, батько

п'яти дочок, міркує про сенс життя і любить порозмовляти з Богом. Тев'є впевнений, що варто вигідно видати дочок заміж, щоб ті влаштувалися в житті якнайкраще. За сюжетом твору сваха Ента вже і женихів дочкам Тев'є підшукала. Але замість того, щоб взяти шлюб з багатим вдівцем Лайзером, старша дочка Цейтл виходить заміж за бідного кравця Молла. Тев'є, розчулений почуттями донечки, благословляє молодих і вмовляє погодитися на їх шлюб дружину Голду. Що ж? «Гроші – вони круглі. Сьогодні там, а завтра вже тут, щоб бути живим здоровим. А головне – це надія!» – філософствує Тев'є. (Докладно: <https://culturemeter.od.ua/uk/muzkomediya-pokazhe-brodveyskyv-myuzykl-skrypal-na-dakhu-203585/>).

23 грудня в Одеському оперному продовжили музично – освітній проєкт «Нова музика України. Музика Відродження», основна мета якого знайомити одеситів з творчістю сучасних українських композиторів. І напередодні Різдва одесити мали можливість познайомитися з творчістю композитора Івана Небесного. В затишному просторі «Бельетаж – імпреза» маєстро особисто представив свої твори. Композитор Іван Небесний – наш сучасник, випускник Львівської консерваторії, учень Мирослава Скорика. Він автор опер, балетів, десятків музичних творів для оркестру та драматичних вистав, хорової музики. На жаль ця сторона його творчості майже не знайома одеситам, адже його музика лунає в театрах Києва, Львова, Івано-Франківська, Вінниці, Тернополя. А ось мелодії з документальних та художніх фільмів, серіалів та телефільмів і навіть реклами, навпаки, відомі багатьом. Його музика виконується не лише в Україні. Втім, це не дивно, адже Іван Небесний тривалий час проходив стажування в Німеччині та Австрії. Крім того, разом з ансамблем сучасної музики «Кластер», яким він керував, багато гастролював у Польщі, Нідерландах, Литві, Австрії, Словенії, США. Його музика звучала на фестивалях Європи, Азії, Америки. (Докладно: <https://odessa-life.od.ua/uk/article-uk/odesitiv-poznajomili-iz-muzikoj-ivana-nebesnogo-foto-video>).

24 грудня напередодні різдвяних свят у міжнародному культурному центрі «UNION» відбулася презентація нового культурного проєкту «Одеса. U-Next». Концерт об'єднав виступи вихованців різних міських мистецьких шкіл та будинків творчості. «Одеса багата на таланти – це факт. Попри війну, ми вважаємо, що культуру треба розвивати та підтримувати, особливо коли це стосується наших дітей, нашого майбутнього. Я вдячний творчій молоді та вчителям за те, що ви підтримуєте статус Культурної столиці Одеси», – звернувся до учасників проєкту мер Одеси Геннадій Труханов. Концерт став своєрідним підбиттям підсумків року у сфері молодіжної культури. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/235888/>).

28 грудня в Оперному театрі парадні сходи перетворились на глядацькій зал – тут покажуть італійську оперу Дж. Перголезі «Служниця-пані». Одеська опера уславлена своїми витонченими інтер'єрами не менш ніж розкішною глядацькою залом. Тож дійство комічної опери розвиватиметься саме в театральних інтер'єрах – у бельетажі та на Французьких сходах, оздобленими грайливими фігурами атлантів та муз, вигадливими візерунками унікального

дзеркала. Легка, яскрава музична комедія 18 сторіччя, вишукана палітра французької сторони театру практично занурить глядачів, які розміщатимуться просто на сходовому прольоті Французьких сходів, у вирій подій. Іскрометна комічна опера, що оповідає про перемогу гарненької служниці Серпіни над своїм господарем – доктором Уберто, пережила чимало «серйозних» оперних вистав та вже майже три століття звучить на всіх сценах світу. (Докладно: <https://culturemeter.od.ua/uk/opernyy-teatr-zaprosuhye-na-ostannyu-vystavu-z-repertuaru-v-tsomu-rotsi-204277/>).

31 грудня на сцені театру Музкомедії показали дві масштабні дитячі вистави за мотивами улюбленого мультфільму дітей всього світу «Холодне серце» від продюсерського центра «Made in Odessa». Вистава здивувала новими фактами: з'явлення героїв, з якими глядач не був знайомий раніше, неочікувані повороти сюжету, об'єднаний в оригінальний чарівними подіями сценарій. «Холодне серце» – це яскраве, захватне у своєму роді унікальне шоу для всієї родини. Масштабність вистави, неймовірні пригоди з понад 40 персонажів на сцені, яскраві декорації та костюмами, дивовижна музика, вогняне шоу, акробатичні трюки, сучасна хореографія – дарували глядачам відчуття свята. Дива у вигляді спецефектів та інтерактивних моментів під час яких гості беруть безпосередню участь в низі фантастичних подій, приводять в захоплення дорослих та дітей. Постановка має успіх не тільки в Україні, але й за кордоном. Проект «Холодне серце» і всі його учасники отримали подячні сертифікати у фестивалі «Sharjah Children's Reading Festival, 9th Edition» та запрошення на гастролі в інші країни світу. (Докладно: <https://culturemeter.od.ua/uk/v-odesi-pokazhut-teatralni-versiyi-multfilmiv-kholodne-sertse-ta-kholodne-sertse-2-203934/>).

Туризм

27 грудня Департаментом культури, міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Одеської міської ради спільно з Громадською організацією «Пікселізовані Реальності» опубліковано перші результати роботи в рамках проекту «Підтримка реалізації Стратегії культурного розвитку Одеси», що фінансується Європейським Союзом у рамках проекту EU4Culture, що реалізується Гете-Інститутом у партнерстві з Данським інститутом культури, Чеськими центрами та Французьким інститутом у Грузії. На пресконференції з презентацією результатів роботи 15 грудня 2023 року Громадська організація «Сприяння міжкультурному співробітництву» (СМС) оприлюднила результати дослідження, метою яких було виявити культурні потреби одеситів та їхні уявлення щодо локального міфу міста. Репрезентативне опитування продемонструвало домінування у респондентів уявлення про Одесу як туристичне та курортне місто з красивою історичною архітектурою («місто моря та сонця», «місто красивої та історичної архітектури», «Одеса – толерантне та гостинне місто»). 73% респондентів погодилися з твердженням, що Одеса передусім має розвиватись як українське місто; 44,38% – Одеса є важливим центром європейської культури та має розвиватись як європейське місто; 47,25% – Одеса має розвиватись як багатонаціональне та мультикультурне місто. До

списку знакових особистостей, що найбільше асоціюються з Одесою, увійшли діячі різних сфер минулих історичних епох. Здебільшого це діячі культури та мистецтва як одеського походження, так і ті, частина життя та творчості яких була пов'язана з містом. Перше місце у Михайла Жванецького, далі Дюк де Рішельє, Леонід Утьосов, Мішка Япончик, Ісаак Бабель, Олександр Довженко та ін. (Докладно: <https://omr.gov.ua/ua/news/236110/>).

Хроніка культурного життя Одещини [Текст] : інформ. огляд за матеріалами преси, Інтернету та неопублік. док. / Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського, Від. інформації з питань культури, мистецтва та зв'язків з громадськістю ; [підгот. та комп'ют. набір О. Л. Попова ; ред. О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. Л. Попова]. – Одеса, 2023. –

Вип. 12 (грудень 2023). – 2024. – 16 с. ; 15x21. – 10 прим.: б. ц.

© ООУНБ. Зам. № 2 від 15.01.2024 р. Тираж 10 прим.